

تفاوت‌های دانش‌آموزان

مهدی رضایی، سردبیر

به نام خداوند جان و خرد
کزین برتر اندیشه بر نگذرد
خداوند نام و خداوند جای
خداوند روز بیده رهنمای

...
خرد گر سخن برگزیند همی
همان را گزیند که بیند همی
ستودن نداند کس او را چو هست
میان بندگی را بیایدت بست

اما به هر تقدیر: آب دریا را اگر نتوان کشید/ هم به قدر تشنگی باید چشید سطح‌بندی دانش‌آموزان کلاس شاید راه خوبی برای نزدیک شدن به حالت مطلوب باشد. اینکه دانش‌آموزان را در چند سطح مختلف دسته‌بندی کنیم و مثلاً برای «سطح آ» یک بار توضیح دهیم؛ چون می‌دانیم این گروه بیشتر با تمرین می‌آموزد و برای «سطح ب» دو بار آموزش دهیم، از آن روی که آگاهیم این گروه کمتر مشغول تمرین می‌شود. کاری شبیه به زحمت معلمان کلاس‌های چندپایه.

چهبسا مشکل آنجاست که ما و البته مسئولان، در برنامه‌ریزی، همه کلاس را یک واحد یادگیری در نظر گرفته‌ایم و انتظار داریم با همه یکسان پیش برویم. در نتیجه چیزی که مشاهده می‌کنیم خستگی یکی از تکراری شدن موضوع است و کلافگی دیگری از یادنگرفتن آن موضوع. یک ماه برای شناخت کلاس و دانش‌آموزان جدید زمان زیادی نیست؛ ولی همین شناخت‌های اولیه و نزدیک برای شروع یک دنیای جدید و قدم‌های اول یک مسیر طولانی خیلی کمک‌کننده است. کم‌کم برایمان روشن می‌شود که بیشتر تمرکزمان در آموزش ریاضی صرف چه سمتی از کلاس باید باشد و انتظار داریم در خوانایی فارسی کدام نفرت‌ها فعال‌تر باشند و ...

مجدد به ابتدای متن توجه کنیم: فرق است بین «دیدن» و «دیدن»، «شنیدن» و «شنیندن» و همچنین «فهمیدن» و «فهمیدن».

فرق است بین «دیدن» و «دیدن»، «شنیدن» و «شنیندن» و همچنین «فهمیدن» و «فهمیدن». فیزیک‌دانان در میحث ترمودینامیک اثبات می‌کنند که هیچ فرایند برگشت‌پذیری نداریم. در بهترین شرایط که دو فرایند دقیقاً مثل هم عمل کنند، باز هم خروجی نهایی مانند ورودی اولیه نخواهد بود. آموختن نیز یک فرایند است و بنابراین هیچ‌وقت برگشت‌پذیر نیست. از این باب است که بر «تذکر» تأکید می‌شود. آموخته‌ها را مجدداً شنیدن، آموخته‌ی جدیدی در پی دارد، هر چند دقیقاً همان باشد که از قبل می‌دانستیم. به این نیت نوشته‌ی حاضر تقدیم نگاه شما می‌شود.

«سَهْلٌ مُّمْتَنِعٌ» یا آسان غیرممکن: به‌طور کلی به هر عمل و به‌طور خاص به نثر یا نظمی گفته می‌شود که به نظر آسان و راحت می‌آید و گمان می‌رود که می‌توان مثل آن را آورد، ولی در عمل به‌راحتی ممکن نیست؛ مانند عدالت آموزشی از زاویه توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان در یادگیری. موضوعی که به‌ظاهر ساده و بر همگان مشخص است؛ اما در اجرا پیچیدگی‌هایش نمود پیدا می‌کند، زیرا شناخت و برنامه‌ی انفرادی نیازمند توان و زمان مضاعف است و ابزار ما محدود، ناگفته پیداست هر دانش‌آموز از دیگری متفاوت است، ولی چه کنیم با کلاس ۴۰ نفره و زمان محدود ۴۵ دقیقه‌ای؟!

